

ЕВРОПЕЙСКА
СМЕТНА
ПАЛАТА

Обобщаващ доклад за резултатите от извършения от Сметната палата
годишен одит на съвместните предприятия на ЕС в областта на научните
изследвания за 2017 година

Съдържание

	Точки
Въведение	1—10
Обща информация	1—2
Съвместни предприятия, работещи в областта на научните изследвания — публично-частни партньорства на ЕС с промишления сектор, изследователски групи и държавите членки	3—5
Бюджет на съвместните предприятия	6—7
Одитен подход	8—10
Резултати от одита	11—44
Одитни становища без резерви относно надеждността на отчетите на всички съвместни предприятия	11
Одитни становища без резерви относно законосъобразността и редовността на операциите за седем от осемте съвместни предприятия	12—13
Обръщане на внимание относно участието на ЕС в разходите по проекта „ITER“	14—19
Други коментари	20—43
Проследяване на изпълнението във връзка с коментари от предходни години	44
 Приложение I — Дейности, бюджет и служители на съвместните предприятия	
 Приложение II — Коефициент на ливъридж на съвместните предприятия (програма „Хоризонт 2020“)	

ВЪВЕДЕНИЕ

Обща информация

1. Сметната палата извърши одит и формулира становища относно надеждността на отчетите, както и относно законосъобразността и редовността на свързаните с тях операции, за финансовата година, приключила на 31 декември 2017 г., за осем съвместни предприятия на ЕС в областта на научните изследвания:

- Съвместно предприятие F4E — Развитие на термоядрената енергия;
- Съвместно предприятие БП — Биотехнологични производства;
- Съвместно предприятие „Чисто небе“ — Екологично чисти технологии за въздушен транспорт;
- Съвместно предприятие на ИИЛ — Инициатива за иновативни лекарства;
- Съвместно предприятие ГКВ — Горивни клетки и водород;
- Съвместно предприятие SESAR — Изследване на управлението на въздушния трафик „Единно европейско небе“;
- Съвместно предприятие ECSEL — Електронни компоненти и системи;
- Съвместното предприятие Shift2Rail (S2R) — Иновативни решения във връзка с продуктите в железопътния сектор.

2. В настоящия доклад са обобщени одитните резултати, публикувани в специфичните годишни доклади относно съвместните предприятия за 2017 г. Той не представлява отделно одитно становище.

Съвместни предприятия, работещи в областта на научните изследвания — публично-частни партньорства на ЕС с промишления сектор, изследователски групи и държавите членки

3. Съвместните предприятия са публично-частни партньорства с важна роля за изпълнението на изследователската политика на Европейския съюз (ЕС) в определени области. Комисията, представляваща ЕС, е членът на съвместните предприятия от

публичния сектор, а членовете от частния сектор включват различни публични и частни партньори, представляващи промишлеността и изследователските групи. Всички съвместни предприятия, с изключение на ECSEL, следват двустранен модел с участието на Комисията и на частни партньори от промишления или научноизследователския сектор. Съвместното предприятие ECSEL следва тристранен модел, в който са включени и държавите членки.

4. Членовете участват във финансирането на дейностите на съвместните предприятия. От една страна, Комисията отпуска средства по Седма рамкова програма за научни изследвания (7РП) и програма „Хоризонт 2020“. Две съвместни предприятия (SESAR и S2R) получават също така финансиране и от програмата за Трансевропейска транспортна мрежа (TEN-T). От друга страна, партньорите от промишления и научноизследователския сектор предоставят непарични вноски, като изпълняват дейностите на съвместните предприятия, и парични вноски, с които допринасят за финансиране на административните и оперативните разходи на съвместните предприятия.

5. В случая на четири съвместни предприятия („Чисто небе“, ГКВ, БП и S2R) частните партньори следва да предоставят също така непарични вноски с минимален размер за „допълнителни дейности“, които са извън работните програми на съвместните предприятия, но са в обхвата на техните цели. Сметната палата няма правомощия да одитира тези вноски. Ето защо тя не може да изрази становище относно тяхното естество, качество и количество, нито да оцени дали членовете от промишления сектор биха извършили тези действия при всички случаи.

Бюджет на съвместните предприятия

6. Общият бюджет (бюджетни кредити за извършване на плащания) на съвместните предприятия през 2017 г. възлиза на 2,1 млрд. евро (2016 г. — 1,8 млрд. евро). Общият размер на непаричните вноски от партньорите от промишления и научноизследователския сектор се очаква да бъдат приблизително същият в края на програмния период. В края на 2017 г. в съвместните предприятия работят 671 служители (2016 г. — 633).

7. В приложение I е представена информацията относно дейностите, бюджета и броя на служителите в съвместните предприятия.

Одитен подход

8. Съгласно член 208, параграф 4 и член 209, параграф 2 от Финансовия регламент на ЕС, одитът на надеждността на отчетите на всички съвместни предприятия е възложен на независими външни одитори (одиторски дружества). В съответствие с международните одитни стандарти Сметната палата провери качеството на дейността, извършена от външните одиторски дружества, и получи достатъчна увереност, че може да разчита на техните резултати при формулирането на своите одитни становища относно надеждността на годишните отчети на съвместните предприятия за 2017 г.

9. По отношение на законосъобразността и редовността на свързаните с отчетите операции, за всяко съвместно предприятие Сметната палата извърши проверки по същество на представителни извадки от плащания и приходни операции, аналитичен преглед на основните административни и оперативни процедури (безвъзмездна финансова помощ, обществени поръчки и набиране на персонал), както и оценка на системите на съвместните предприятия за надзор и вътрешен контрол. Освен това беше разгледана извадка от последващи одити, извършени от независимите външни одиторски дружества за бенефициентите на безвъзмездна финансова помощ по 7РП, и беше анализирана централизираната система за последващ одит за плащания по програма „Хоризонт 2020“ както на съвместните предприятия, така и на Общата служба за одит на ГД „Научни изследвания и иновации“. На последно място, Сметната палата провери пълнотата на процедурите на съвместните предприятия за възстановяване на разходи при открити грешки, както и точността на изчисленията на процента грешки.

10. За седемте съвместни предприятия, които изпълняват 7РП и програма „Хоризонт 2020“ (SESAR, „Чисто небе“, ГKB, ИИЛ, ECSEL, S2R и БП), през юни 2017 г. Комисията е изготвила доклади за оценка относно резултатите от дейността им и тяхната добавена стойност за Седма рамкова програма и програма „Хоризонт 2020“.

Сметната палата анализира резултатите от междинната и окончателната оценка и съответните планове за действие на съвместните предприятия.

РЕЗУЛТАТИ ОТ ОДИТА

Одитни становища без резерви относно надеждността на отчетите на всички съвместни предприятия

11. Годишните отчети на всички съвместни предприятия дават вярна представа във всички съществени аспекти за тяхното финансово състояние към 31 декември 2017 г., както и за резултатите от тяхната дейност и за паричните потоци за приключилата на тази дата финансова година, в съответствие с разпоредбите на приложимите финансови регламенти и счетоводните правила, приети от отговорния счетоводител на Комисията.

Одитни становища без резерви относно законосъобразността и редовността на операциите за седем от осемте съвместни предприятия

12. Операциите, свързани с годишните отчети за годината, приключила на 31 декември 2017 година, са законосъобразни и редовни във всички съществени аспекти за седем съвместни предприятия (F4E, БП, „Чисто небе“, ИИЛ, ГКВ, SESAR и S2R).

13. Както и в предходни години, Сметната палата изразява становище с резерви относно законосъобразността и редовността на операциите на Съвместно предприятие ECSEL. Значителните различия между методологиите и процедурите, които се използват от отделните национални финансиращи органи, не позволяват на Съвместното предприятие ECSEL да изчисли единен надежден претеглен процент грешки или процент остатъчни грешки. Ето защо Сметната палата не е в състояние да формулира заключение относно това дали последващите одити предоставят достатъчна увереност по отношение на законосъобразността и редовността на свързаните с отчетите междинни и окончателни плащания за проектите по 7РП, управлявани от Съвместното предприятие. Посоченият по-горе проблем няма значение

за изпълнението на проектите по програма „Хоризонт 2020“, тъй като за последващите одити отговаря Общата служба за одит на Комисията.

Обръщане на внимание относно участието на ЕС в разходите по проекта „ITER“

14. Както и през 2016 г., одитното становище на Сметната палата относно годишните отчети на Съвместното предприятие F4E са придружени от параграф за обръщане на внимание¹ относно участието на ЕС в разходите по проекта „ITER“.

15. През ноември 2016 г. новият Съвет на ITER е одобрил нов график и оценка на разходите за проекта „ITER“, като срокът за постигането на първата стратегическа част от етапа на изграждане на проекта („Първа плазма“) е декември 2025 г., а очакваният срок за завършване на целия етап на изграждане е декември 2035 г. Това представлява забавяне от 15 години в сравнение с първоначално планираните срокове.

16. Въз основа на новите параметри на проекта, Съвместното предприятие F4E е преизчислило съответните разходи при приключването на етапа на изграждане на проекта „ITER“. Резултатите са представени на Управителния съвет на Съвместното предприятие през декември 2016 г. и предвиждат допълнителна нужда от финансиране от ЕС в размер на приблизително 5,4 млрд. евро за етапа на изграждане след 2020 г. (82 % увеличение спрямо предишния одобрен бюджет от 6,6 млрд. евро).

17. Освен това Съвместното предприятие F4E трябва също така да участва във финансирането на оперативния етап на проекта „ITER“ след 2035 г., както и на последващите етапи на деактивиране и извеждане от експлоатация. Цялостният принос за оперативния етап след 2035 г. все още не е изчислен. Разходите за етапите на дезактивиране и извеждане от експлоатация се изчисляват на 95,5 и 180,2 млн. евро (по стойности от 2001 г.).

---

¹ Параграфът за обръщане на внимание се използва, за да се привлече вниманието към въпрос, който не представлява съществена неточност в отчетите, но е изключително важен за разбирането на тези отчети.

18. Сметната палата отбеляза, че новите разчети на сроковете и разходите не включват възможни непредвидени случаи. През юни 2017 г. Комисията е изготвила съобщение относно участието на ЕС във финансирането на проекта „ITER“, като е предложила създаването на резерв за непредвидени обстоятелства до 24 месеца по отношение на графика и 10—20 % по отношение на бюджета. До вземането на решение от Съвета на ЕС, сумата от 6,6 млрд. евро, която вече е одобрена от Съвета на ЕС през 2010 г., ще служи като таван за разходите на Съвместното предприятие до 2020 г. Съвместното предприятие F4E е предприело няколко мерки за спазване на този таван, между които отлагане на придобиването и инсталирането на компоненти, които не са от жизненоважно значение за етапа „Първа плазма“.

19. Сметната палата счита, че въпреки че са били предприети положителни действия за подобряване на управлението и контрола на етапа на изграждане на проекта „ITER“, продължава да съществува риск от допълнителни увеличения на разходите и забавяне на изпълнението на проекта.

Други коментари

20. Без да противоречи на изразените от нея становища, Сметната палата е направила редица коментари в своите специфични годишни доклади относно съвместните предприятия с цел да подчертае важни въпроси и да определи области, които имат нужда от подобрене, по отношение на бюджетното и финансовото управление, вътрешния контрол, привличането на финансиране и извършваните от Комисията оценки.

Недостатъци в процеса на планиране на бюджета по отношение на бюджетните кредити за плащания

21. Съвместното предприятие F4E е трябвало да увеличи значително размера на планираните в първоначалния бюджет кредити за извършване на плащания за 2017 г. (с около 284 млн. евро, или 52 %), за да може да покрие реалните си нужди за плащания през 2017 г. Тази ситуация се дължи на сериозни недостатъци в процеса на планиране на бюджета на съвместното предприятие и се е отразила върху бюджета му за 2018 г.

22. В два случая (SESAR, ИИЛ) нивото на усвояване на бюджетните кредити за плащания през 2017 г. е значително по-ниско от очакваното. За Съвместното предприятие SESAR това се дължи основно на закъсненията при сключването на договорите за безвъзмездна финансова помощ по програма „Хоризонт 2020“ и на факта, че не са взети предвид значителни по размер целеви приходи, свързани със събиране на вземания по приключени проекти по 7РП. За Съвместното предприятие ИИЛ ниското ниво на усвояване на бюджетните кредити за плащания се дължи предимно на намаление или на отлагане на клинични изпитвания в рамките на някои големи и сложни проекти, както и на закъснения при сключването на договори за безвъзмездна помощ по приключени покани за представяне на предложения в рамките на програма „Хоризонт 2020“. Фактът, че съвместните предприятия могат да впишат обратно в бюджета за следващите три години неизползваните кредити за извършване на плащания от предходни години, в съчетание с тежкия процес на планиране на бюджета, има все по-отрицателно отражение върху степента на изпълнение на бюджета за плащания на съвместните предприятия.

Приключване на Седма рамкова програма — съвместните предприятия са постигнали степен на изпълнение от 87 %

23. Сметната палата е докладвала относно многогодишното бюджетно изпълнение от страна на съвместните предприятия на програмите 7РП и TEN-T (SESAR, „Чисто небе“, ИИЛ, ГКВ, ECSEL).

24. По отношение на петте съвместни предприятия, изпълняващи дейности по 7РП (SESAR, „Чисто небе“, ИИЛ, ГКВ, ECSEL), в края на 2017 г. (в заключителния етап на 7РП) ЕС е предоставил обща реална парична вноска в размер на 3,1 млрд. евро от договорения максимален размер 3,6 млрд. евро за вноските. Това показва, че тези съвместни предприятия са постигнали ниво на изпълнение на дейностите си по 7РП в размер на около 87 %.

По средата на изпълнението на програма „Хоризонт 2020“ — наблюдават се закъснения при изпълнението от страна на съвместните предприятия

25. Сметната палата е докладвала относно многогодишното бюджетно изпълнение от страна на съвместните предприятия на програма „Хоризонт 2020“.

26. По отношение на седемте съвместни предприятия, изпълняващи дейности по програма „Хоризонт 2020“ (SESAR, „Чисто небе“, ИИЛ, ГКВ, ECSEL, БП, S2R), в края на 2017 г. (по средата на програма „Хоризонт 2020“ ЕС реално е предоставил парична вноска в размер на 1,6 млрд. евро от договорения максимален размер на вноските по програма „Хоризонт 2020“ 7,2 млн. евро. Това показва, че тези съвместни предприятия понастоящем са постигнали ниво на изпълнение на дейностите си по програма „Хоризонт 2020“ в размер на около 23 %. Настоящото ниво на изпълнение на дейностите по програма „Хоризонт 2020“ е по-ниско за ИИЛ (11 %), което се дължи основно на дългия срок, необходим на консорциумите по проектите да сключат договори за безвъзмездна финансова помощ по програма „Хоризонт 2020“. Ниско е нивото на изпълнение и за БП (15 %).

Непаричните вноски за допълнителни дейности извън работната програма на съвместните предприятия представляват най-голямата част от вноските на членовете от частния сектор

27. В края на 2017 г. партньорите от промишления и научноизследователския сектор на съвместните предприятия, изпълняващи дейности по програма „Хоризонт 2020“, реално са допринесли за тяхната дейност с 2,9 млрд. евро, или 39 % от договорения общ размер на вноските 7,5 млрд. евро. Тази сума се състои от 1 млрд. евро² непарични вноски за собствените оперативни действия на съвместните предприятия по програма „Хоризонт 2020“ (34 %) и 1,9 млрд. евро непарични вноски за допълнителни дейности извън работната програма на съвместните предприятия (66 %). Въпреки тяхната значимост, не съществува задължение за оповестяване на непаричните вноски за допълнителни дейности в годишните отчети и Сметната палата не разполага

---

² От тази сума само около 0,2 млрд. евро (20 %) са сертифицирани в края на 2017 г.

с правомощия да ги одитира. Поради това тя не може да изрази становище относно тяхното естество, качество и количество („Чисто небе“, ГКВ, БП, S2R).

28. По отношение на Съвместното предприятие БП, през февруари 2017 г. Комисията е стартирала процедура за изменение на регламента за създаването му, което да даде възможност на членовете от промишления сектор също да предоставят своите парични вноски на ниво проекти. Налице е обаче голям риск тези членове да не могат да платят минималния размер на оперативните парични вноски (182,5 млн. евро) преди края на програмата.

29. Допълнителна информация относно многогодишното изпълнение на бюджета може да бъде намерена в годишните отчети за дейността на съвместните предприятия за 2017 г.

Вътрешните контроли за плащанията като цяло са ефективни и са задържали процента грешки под прага на същественост

30. Съвместните предприятия са въвели надеждни процедури за предварителен контрол въз основа на финансови и оперативни документни проверки. За междинните и окончателните плащания по 7РП последващите одити при бенефициентите се извършват от наети от съвместните предприятия независими външни одиторски дружества, а за последващите одити при бенефициентите на заявките за плащания по програма „Хоризонт 2020“ отговаря Общата служба за одит на Комисията. Всички съвместни предприятия ефективно са използвали тези ключови контроли за оценяване на законосъобразността и редовността на свързаните с отчетите операции по плащания.

31. За плащанията на безвъзмездна финансова помощ по 7РП в края на 2017 г. всички съвместни предприятия (с изключение на ECSEL) са изчислили и докладвали процент остатъчни грешки под 2 % въз основа на резултатите от последващите одити. Това беше потвърдено от извършените от Сметната палата проверки по същество и преглед на работата на външните одиторски дружества.

32. За плащанията на безвъзмездна финансова помощ по програма „Хоризонт 2020“ само три от седемте съвместни предприятия, изпълняващи програмата („Чисто небе“, ИИЛ и SESAR) са успели да изчислят и докладват процент грешки, който се основава на достатъчно на брой последващи одити, извършени от Общата служба за одит. За SESAR процентът остатъчни грешки при плащанията по програма „Хоризонт 2020“ е 2,8 %. Въпреки това, като се вземат предвид много ниските нива на плащания по програма „Хоризонт 2020“ в сравнение с общия размер на плащанията на SESAR за 2017 г., общият остатъчен процент грешки остава под прага на същественост.

33. Останалите съвместни предприятия (ГКВ, ECSEL, S2R, БП) ще разполагат с първите резултати от последващи одити през 2018 г., тъй като през 2017 г. техните проекти по програма „Хоризонт 2020“ все още са на ранен етап на изпълнение, а плащанията им по програмата през 2017 г. представляват предимно авансови плащания.

Продължават да съществуват слабости в рамката за вътрешен контрол и мониторинг, в процедурите за възлагане на обществени поръчки, за отпускане на безвъзмездна помощ и за наемане на персонал

34. В края на 2017 г. общите инструменти на Комисията за управление и мониторинг на безвъзмездната финансова помощ по програма „Хоризонт 2020“ все още не бяха осигурили специфичните разработки, необходими за обработването на непаричните вноски на съвместните предприятия. Това се е отразило върху рамката за вътрешен контрол и мониторинг на четири предприятия („Чисто небе“, ИИЛ, SESAR, S2R).

35. Бяха установени известни недостатъци при прилагането на стандартите за вътрешен контрол на ECSEL, SESAR и F4E. По отношение на ECSEL регистърът на изключенията не е поддържан задоволително. При SESAR напускането на ключови служители и работното натоварване във финансовия отдел вследствие на това е довело до недостатъци на финансовия контрол. При F4E Сметната палата установи значителни недостатъци при процедурите за вътрешен контрол и мониторинг, свързани с наемането на служители на ключови ръководни длъжности, проследяването на декларациите за интереси на ръководството, както и със

стратегии за вътрешна комуникация, които не осигуряват оповестяването на съответната финансова информация, необходима за изготвяне на годишните отчети.

36. За три съвместни предприятия (ECSEL, S2R, SESAR) бяха установени някои недостатъци в управлението на процедурите за обществени поръчки през 2017 г.

37. При Съвместното предприятие БП бяха открити слабости в разработката и управлението на поканата за представяне на предложения за безвъзмездна финансова помощ от 2016 г., които са довели до събиране на малък брой предложения (50 %) в областта на дейностите за научни изследвания и иновации. Важни теми в тази област не са получили финансиране.

Капацитет на съвместните предприятия да привличат участие от членове на частния сектор за програма „Хоризонт 2020“

38. Една от основните цели на съвместните предприятия е да привличат вноски от частни членове от промишления и научноизследователския сектор в областта на тяхната дейност по време на тяхното функциониране (10 години). Като показател на способността на съвместните предприятия да привличат участие Сметната палата използва минималния коефициент на ливъридж, изчислен въз основа на вноските на членовете, определени в съответните разпоредби на регламентите за създаването на съвместните предприятия³. За постигане на разумно ниво на ливъридж минималните вноски от членовете на съвместните предприятия от частния сектор следва да бъдат поне равни на паричната вноска от ЕС.

39. В приложение II е представен преглед на минималните коефициенти на ливъридж за седемте съвместни предприятия, изпълняващи дейности по програма „Хоризонт 2020“. В случая на три съвместни предприятия („Чисто небе“, ГКВ, БП) регламентът за създаването им не задължава членовете от промишления сектор да

---

³ Минимален коефициент на ливъридж = общият размер на минималните вноски на частните членове, както са определени в регламентите за създаването на съвместните предприятия / максималният размер на паричните вноски на ЕС за дейността на съвместните предприятия, както е определен в регламентите за тяхното създаване.

предоставят непарични вноски с определен минимален размер за оперативните действия на съвместните предприятия. Поради това за тези предприятия беше изчислен само един минимален коефициент на ливъридж, в който се включват вноските както за оперативните, така и за допълнителните дейности.

Оценки на Комисията и съответни планове за действие на съвместните предприятия

40. През 2017 г. Комисията е завършила окончателните задължителни оценки на съвместните предприятия, работещи по 7РП (SESAR, ИИЛ, ГKB, „Чисто небе“, ARTEMIS и ENIAC), както и междинните задължителни оценки на съвместните предприятия, работещи по програма „Хоризонт 2020“ (SESAR, ИИЛ 2, „Чисто небе 2“, ГKB 2, ECSEL, S2R, БП).

41. Оценките са извършени със съдействието на независими експерти и се отнасят до резултатите от изпълнението на съвместните предприятия от гледна точка на тяхната приложимост, ефикасност, ефективност, съгласуваност и създадената допълнителна полза от участието на ЕС, като освен това са разгледани откритостта и прозрачността, както и качеството на извършваните изследвания.

42. През октомври 2017 г. Комисията е информирала Европейския парламент и Съвета относно резултатите от оценката. Като цяло оценителите са определили резултатите от дейността на съвместните предприятия като положителни, но въпреки това препоръчват да се засили участието на промишления сектор, държавите членки, малките и средни предприятия и други заинтересовани страни, да се подобри координацията с други изследователски програми на ниво ЕС и на национално ниво, да се засили участието на новите държави членки, да продължи да се развива надеждна рамка за измерване на изпълнението с ключови показатели за изпълнението с цел по-добро оценяване на въздействието и социално-икономическите ползи от дейността на съвместните предприятия, както и да се подобри разпространението и използването на резултатите от проектите на съвместните предприятия.

43. В отговор на това всяко съвместно предприятие е подготвило план за действие и е започнало да го изпълнява през 2018 г. При своя финансов одит за 2018 г. Сметната палата ще проследи изпълнението на тези планове за действие.

Проследяване на изпълнението във връзка с коментари от предходни години

44. В повечето случаи съвместните предприятия са предприели корективни действия за проследяване на изпълнението във връзка с коментари от предходни години, отправени в предишни специфични годишни доклади на Сметната палата. За подробна информация вж. приложенията към докладите на Сметната палата. Изпълнението на коментари от предходни години все още не е приключило за съвместните предприятия ECSEL и F4E.

Приложение I**Дейности, бюджет и служители на съвместните предприятия**

СЪВМЕСТНО ПРЕДПРИЯТИЕ				Окончателен бюджет (в млн. евро)		Служители (заети в края на годината)	
	Отговорна генерална дирекция	Област на политика	Основна дейност	2017 г.	2016 г.	2017 г.	2016 г.
БП	ГД „Научни изследвания и иновации“	Научни изследвания	Научноизследователска и развойна дейност във връзка с продукти на биологична основа и биогорива	92	66	20	20
„Чисто небе“	ГД „Научни изследвания и иновации“	Научни изследвания	Научноизследователска и развойна дейност в областта на въздухоплаването	244	288	41	41
ECSEL	ГД „Съобщителни мрежи, съдържание и технологии“	Научни изследвания	Електронни компоненти, изследвания на системите и иновации	290	244	29	29
F4E — ЯДРЕН СИНТЕЗ ЗА ЕНЕРГИЯ	ГД „Енергетика“	Научни изследвания	Научноизследователска и развойна дейност в областта на ядрения синтез за енергия	865	720	447	415
ГКВ — ГОРИВНИ КЛЕТКИ И ВОДОРОД	ГД „Научни изследвания и иновации“	Научни изследвания	Научноизследователска и развойна дейност в областта на горивните клетки и водорода	199	116	26	26
ИИЛ — ИНИЦИАТИВА ЗА ИНОВАТИВНИ ЛЕКАРСТВА	ГД „Научни изследвания и иновации“	Научни изследвания	Фармацевтични изследвания и разработване на иновативни лекарства	206	209	49	41
SESAR	ГД „Мобилност и транспорт“	Научни изследвания	Научноизследователски и развойни дейности за система за управление на въздушното движение	192	157	40	44
S2R — SHIFT2RAIL	ГД „Мобилност и транспорт“	Научни изследвания	Научноизследователски и развойни дейности в железопътния сектор	44	52	19	17
Общо				2 131	1 852	671	633

Приложение II**Коефициент на ливъридж на съвместните предприятия (програма „Хоризонт 2020“)**

СЪВМЕСТНО ПРЕДПРИЯТИЕ	Отговорна генерална дирекция	Област на политика	Основна дейност	Коефициент на ливъридж за оперативни дейности	Коефициент на ливъридж за оперативни + допълнителни дейности
БП	ГД „Научни изследвания и иновации“	Научни изследвания	Научноизследователска и развойна дейност във връзка с продукти на биологична основа и биогорива	–	2,8
„Чисто небе“	ГД „Научни изследвания и иновации“	Научни изследвания	Научноизследователска и развойна дейност в областта на въздухоплаването	–	1,25
ECSEL	ГД „Съобщителни мрежи, съдържание и технологии“	Научни изследвания	Електронни компоненти, изследвания на системите и иновации	1,42	1,42
ГКВ — ГОРИВНИ КЛЕТКИ И ВОДОРОД	ГД „Научни изследвания и иновации“	Научни изследвания	Научноизследователска и развойна дейност в областта на горивните клетки и водорода	–	0,67
ИИЛ — ИНИЦИАТИВА ЗА ИНОВАТИВНИ ЛЕКАРСТВА	ГД „Научни изследвания и иновации“	Научни изследвания	Фармацевтични изследвания и разработване на иновативни лекарства	1	1
SESAR	ГД „Мобилност и транспорт“	Научни изследвания	Научноизследователски и развойни дейности за система за управление на въздушното движение	0,85	0,85
S2R — SHIFT2RAIL	ГД „Мобилност и транспорт“	Научни изследвания	Научноизследователски и развойни дейности в железопътния сектор	0,88	1,18